

Силабус курсу

Арт-терапія в реабілітаційному процесі

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка
Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
Освітньо-професійна програма
«Фізична реабілітація»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова Дні

занять: ауд. 607

Консультації: четвер 14.05, ауд. 607

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Канд.біол.наук, доц. Храбра С.З.

Контактна інформація: 0676720272

Анотація дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є розуміння важливості застосування арт-терапевтичних технологій в реабілітаційному процесі; спонукання в учнів з ООП засобами арт-терапевтичних технологій почуття прекрасного; розвиток і збагачення учнів емоційно-естетичного досвіду під час сприймання навколишнього світу у художньо-практичній діяльності; створенню та інтерпретації власних творів образотворчого мистецтва та художньої творчості.

Навчальний контент

Тема	Результати навчання
Тема 1. Основні поняття, цілі та завдання арт-терапії	Історичний огляд застосування різних видів мистецтва для лікування та реабілітації. Теорії арт-терапії. Сучасна історія розвитку арт-терапії. Поняття

	«арт-терапія». Основні цілі, завдання та функції арт-терапії. Специфіка та переваги застосування арт-терапевтичного підходу.
Тема 2. Арт-терапія в реабілітаційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами	Арт-терапія як педагогічні, соціальні та соціальні технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Підходи до вивчення дитини з особливими освітніми потребами в арт-педагогічному та арт-терапевтичному процесі.
Тема 3. Арт-педагогічні технології	Технології соціокультурного розвитку дитини з особливими освітніми потребами в різні вікові періоди. Арт-педагогічні форми організації художньої діяльності дітей з особливими освітніми потребами в спеціальній освіті. Роль педагога в розвитку дитини з особливими освітніми потребами засобами арт-педагогіки. Арт-педагогічні технології в роботі з сім'єю, що має дитину з особливими освітніми потребами.
Тема 4. Арт-терапевтичний простір	Основні поняття та етапи психологічного консультування з використанням методів арт-терапії. Вимоги до арт-терапевтичного кабінету. Арт-терапевтична робота в індивідуальному та груповому форматі. Арт-терапія в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Види арт-терапії, їх реабілітаційний вплив. Показання та протипоказання для використання арт-терапевтичних технік при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
Тема 5. Основні фактори реабілітаційного впливу в арт-терапії	Діагностичні можливості малюнка. Особливості вибору художніх матеріалів. Діагностика емоційного стану за кольором. Діагностичний потенціал і можливості арт-терапевтичних технік у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Робота з символічним змістом несвідомого як джерелом внутрішнього зростання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Основні фактори психотерапевтичного впливу в арт-терапії при роботі з різними художніми матеріалами. Символізм продукту творчості дитини з особливими освітніми потребами.

Тема 6. Критерії діагностики та терапевтичне використання технік ізотерапії	Художні матеріали, призначення, вимоги до якості матеріалів Особливості сприйняття продуктів творчості дітей з особливими освітніми потребами в ізотерапії. Місце інтерпретації продуктів творчості в роботі з клієнтом. Діагностичні критерії кольору. Основні етапи ізотерапії.
Тема 7. Основні техніки малювання	Вільний малюнок. Тематичний малюнок. Серійний малюнок. Основні техніки малювання. Використання природних матеріалів в роботі з арттерапевтичними композиціями. Маскотерапія
Тема 8. Піскова терапія	Принцип терапії піском К. Г. Юнга. Пісочна терапія в рамках юнгіанського аналітичного підходу. Мета та завдання піскової терапії. Форми й варіанти піскової терапії. Організація роботи в пісочниці. Вимоги до кататимних предметів. Процес піскової терапії. Специфіка ведення сесії та її терапевтичні можливості. Ключові характеристики піскових картин. Етапи сеансу піскової терапії.
Тема 9. Лялькотерапія	Механізми лікувальної дії ляльки. Функції та види ляльок, які застосовуються в лялько терапії: пальчикові ляльки, ляльки-«бебі», ляльки-маріонетки, тіньові ляльки, ляльки-мотанки. Базові техніки роботи із різними видами ляльок. Особливості застосування методу лялькотерапії у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
Тема 10. Казкотерапія	Напрями казкотерапії. Казкотерапія в рамках юнгіанського аналітичного підходу. Принципи та схема психологічного аналізу казок. Застосування казок при корекції різних психологічних проблем. Казка як пошук життєвого сценарію та матеріалу для психологічної допомоги дитині. Методичні прийоми, які полегшують застосування казки у психологічній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту та фізичної реабілітації в умовах комплексності та невизначеності
ЗК1.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ФК 1.	Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.
ФК 2.	Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.

ПРН 1.	Визначати особливості та перспективні напрями розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, зокрема у осіб різних нозологічних та вікових груп, які займаються руховою активністю чи спортом.
ПРН 2.	Знаходити нормативні документи, методичні, регламентуючі та інформаційні матеріали для розв'язання конкретних задач при реалізації програм фізичної реабілітації та рухової активності у осіб різних нозологічних та вікових груп.
ПРН 3.	Складати список заходів з вирішення організаційних, методичних проблем в обраному напрямі фізичної культури і спорту.
ПРН 4.	Відтворювати сучасний понятійний апарат, теорії та технології при реалізації програм фізичної реабілітації та рухової активності у осіб різних нозологічних та вікових груп, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності.
ПРН 7.	Пояснювати клінічний діагноз, перебіг захворювання, принципи та характер лікування осіб різних нозологічних груп, які займаються руховою активністю.
ПРН 8.	Демонструвати вміння міжособистісної комунікації та впливу на поведінку людини для розв'язання конкретних задач при реалізації програм фізичної реабілітації та рухової активності у осіб різних нозологічних та вікових груп.
ПРН 12.	Дотримуватися вимог академічної доброчесності та не допускати їх порушення під час навчання та наукової роботи.

Літературні джерела

Базова:

1. Докторович М. О., Рурик Г. Л., Хозраткулова І. А. Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога. Київ : Ред. загальнопедагог. газет., 2014. 104 с.
2. Квітка Н. Музикотерапія : програмно-методичний комплекс. К. : Ред. газети з дошк. та почат. Освіти, 2013. 80 с.
3. Кокоренко В. Л. Арт-технологии в подготовке специалистов помогающих профессий. СПб : Речь, 2005. 101 с.
4. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій: навчальний посібник. Бердянськ : БДПУ, 2016. 322 с.
5. Ленів З. Діагностика усного мовлення старших дошкільників засобами арт-терапії. Київ : Спадщина, 2011. 64 с.
6. Терлецька Л. Г. Психологія здоров'я: арт-терапевтичні технології. Київ : Слово, 2016. 128 с.

Допоміжна

1. Аллан Дж. Ландшафт дитячої душі. Психоаналитическе консультування в школах и клиниках / Под общей ред. В. В. Зеленского. Санкт-Петербург : Диалог; Минск : Лотаць,

1997.

2. Бетенски М. Что ты видишь? Новые методы арт-терапии. Москва : ЭКСМО-Пресс, 2002.
3. Диагностика в арт-терапии: метод «Мандала»/ Под ред. А. И. Копытина. Москва : Психотерапия, 2011. 144 с.
4. Зинкевич-Евстигнеева Т. Д. Практикум по сказкотерапии. Санкт-Петербург : ООО «Речь», 2001. 310 с.
5. Киселева М. В. Арт-терапия в работе с детьми: Руководство для детских психологов, педагогов, врачей и специалистов, работающих с детьми. Санкт-Петербург : Речь, 2012. 160 с.
6. Киселева М. В., Кулганов В. А. Арт-терапия в психологическом консультировании : учебное пособие. Санкт-Петербург : Речь, 2012. 64 с.
7. Колошина Т. Ю., Трусъ А. А. Арт-терапевтические техники в тренинге: характеристики и использование. Практическое пособие для тренера. Санкт- Петербург : Речь, 2010. 189 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись у онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 - усне опитування, тести, завдання	35
Модуль 2 - усне опитування, тести, завдання	30
ІНДЗ - презентація на одну з вибраних тем	15
Залік - тести, завдання	20